

Egenses anden præstegård

Efter branden lod pastor Erich Monrath en ny præstegård opføre. Denne gang på den modsatte side af vejen, der gik fra Kirken ned mod stranden (altså på vestsiden af Højensvej).

Der var tale om en firelænget gård. Stuehuset lå tilbagetrukket på grunden, staldlængen mod syd, og ud mod vejen var der lo og lade med en port.

Der var en stor have til, og en del jord, men denne var jo forpagtet ud. I Harald Balslevs erindringer (omtalt andet sted) kan vi læse en fin beskrivelse af haven med mange frugttræer.

Grundplanen kan ses af ovenstående tegning, hvor også er skraveret de udhuse, der blev revet ned i 1918. Det beskrives, at der er tale om store bygninger, hvilket betyder, at der har været stor avling til præstegården.

Til præstegården var endvidere tilknyttet 3 fæstegårde. Ved udskiftningen i 1806 blev der lavet forskellige mageskifter mellem Hvidkilde og præstegården. Dels afgav præstegården nogle jorder, et areal kaldet Brendeberg, beliggende omkranset af Hvidkildes jorder, på 113.292 kvadratalen. Til gengæld herfor afgav Hvidkilde et areal af hovedgårdsmarken, Søelykken, til beboerne i Egense by.

De 3 fæstegårde, der tilhørte Egense præstegård, blev mageskiftet med 2 gårde, der tilhørte Hvidkilde. Disse 2 gårde var beboet af Niels Nielsen og Jørgen Svelmø. De lå lige ved siden af præstegården, og det var derfor langt mere bekvemt, at de nu kom til at høre til der. Beboerne behøvede ikke at flytte, men fik bare nye tilhørsforhold. Beliggenheden kan ses af kort øverst.

Vedr. det 3. hus, som præstegården afgav, blev der givet en økonomisk kompensation.

I 1917 indkaldte Præstegårdskommissioner i Fyens Stift til et møde i Egense præstegård. Der skulle laves en vurdering af jord og bygninger, idet der nu var solgt et areal i forbindelse med anlæg af jernbanen mellem Svendborg og Faaborg, og der tidligere var afstået andre arealer.

Heri beskrives det bl.a.:

"Bygningernes tilstand og tilstrækkelighed: Udbygningerne er fra 1786, men synes dog i det hele at kunne gøre fyldest. Idet præstegårdens indtilliggende ved salg til jernbanen, til Egense kommune og til private er bragt ned til 1/3 af det tidligere areal, må det formodes, at der er for mange bygninger, og det foreslås derfor efter samråd med lejerne af jorden, at der gives tilladelse til nedrivning af den nordre længe ud mod haven.

Jordenes areal: tidligere var efter et gammelt kort præstegårdens areal i alt 699754 kvadrat alen, eller på det nærmeste 50 tdr. land. Efter bortsalget til kommunen, jernbanen og private er der nu tilbage: østen for vejen i nord og syd 227100 kvadratalen. Vesten for vejen 58000 kvadratalen minus det til jernbanen afståede (ca. 11000 kvadratalen), altså 47000 kvadratalen, i alt altså ca. 274000 kvadratalen eller 19,57 tdr. land. Heraf går ca. 1 ½ tdr. land til gårdsplads og have, 1 tdr. til skov, så at den nu til dyrkning agerjord er ca. 17 tdr. land.

Hartkorn: Den gamle præstegård 5 tdr. 1 stk. 1 Fd, 2 ½ Alb.

Assurancesum: 19100 kr. (m. bolig)."

Selv om det var en meget solid bygning, bygget på et fundament af utilhuggede kampesten, var der indimellem behov for at foretage reparationer og udbedringer. I 1873 var det nødvendigt at udbedre taget. Præst Rasmus Laurits Balslev søgte derfor om et lån på 350 rigsdaler for at kunne klare denne reparation. Med anbefaling fra kong Christian den Niende, bevilgede ministeriet, at der kunne udbetales et beløb indtil 350 rigsdaler af Stiftets offentlige midler. Beløbet blev givet som et lån til embedet (altså ikke til præsten personligt), og skulle afbetales over 15 år med 4% p.a.

I 1885 foretog pastor Magnus Olrik en omfattende hovedreparation. Bl.a. blev køkkenet moderniseret, idet den gamle bageovn blev taget ned, og der blev indrettet badeværelse. I lighed med flere andre præster, havde Olrik en stor børneflokk, og han havde et par slægtninge boende. Desuden var der tjenestefolk, der også boede i præstegården, så der var behov for en del værelser, og der blev indrettet pigeværelser på loftet. En del af loftet blev brugt til opbevaring af korn, og dette har der været helt frem til omkring 1916.

For at kunne klare udgiften til dette, lånte han 2500 kr. af Stiftsmidlerne. Igen blev pengene lånt til embedet, ikke til præsten personligt, hvilket betød at præstens efterfølger måtte være indstillet på at skulle overtage afdragene. Der var aftalt 20 års afdrag med 4% p.a.

I 1913 blev der indlagt elektrisk lys. I 1916 fandt menighedsrådet, at de gamle bygninger var så medtagne, at de søgte om tilladelse til at afhænde præstegården, og bygge en ny et andet sted. Denne ansøgning blev imidlertid afslået. I 1918 blev der givet tilladelse til at nedrive nogle udhuse (som man kan se på tegningen øverst).

I 1922 blev der gravet ny brønd, og i 1924, da pastor Dalsgaard tiltræder, blev der foretaget reparationer for ca. 500 kr. Allerede 2 år efter, i 1926, blev der foretaget større reparationer der løb op i 11.816,05 kr. Regnskabet vedr. disse var, at man lånte 10.000 kr. af stiftsmidlerne. 1500 kr. blev lånt af en privat, og præstelønningskassen ydede et tilskud på 270,55 kr., og så blev der solgt bygningsmaterialer for 45,50 kr.

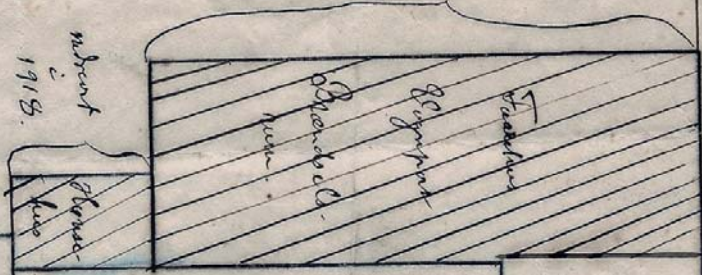
I 1964 blev den nye præstegård bygget, og den gamle solgt. Bygningerne blev lejet ud til private. (Se mere om det andre steder i artiklen). – Tidens tand gnavede i de gamle bygninger, der ikke blev vedligeholdt, som hvis en ejer havde boet i dem. Bl.a. var noget af udhuset lejet ud til foderstoffene, der opbevarede kunstgødning i dem, og det gik hårdt ud over væggene. Orkanen i 1999 var også hård ved især stråtaget på længen ud mod vejen, og som vi ved i dag, var bygningerne af en sådan beskaffenhed, at det ikke var realistisk at restaurere længere, og de blev derfor revet ned i 2016.

1001

Sketch of fence
By the kitchen
the garden

Nov 1918

House

subvent
1918.
Pond

Lake

Post

do

Garden plots

Large

field

10	10	10	10
8	8	8	8
6	6	6	6
4	4	4	4
2	2	2	2
1	1	1	1

Working plots

Sp

600
Scale: 1:1000

Mr. 467/17. and 1849/17
Mr. 264/17. and 280/17

Sheds

House

Parkland

shack

1914